

UZASADNIENIE

do całości wyroku

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 lutego 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi -Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 28 października 2019 roku i przyznał A. P. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 października 2019 roku do 6 listopada 2019 roku (pkt 1) i oddalił odwołanie od decyzji z dnia 28 października 2019 r. w pozostałym zakresie (pkt 2).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

A. P. była zatrudniona do dnia 30 września 2019 roku u płatnika (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A..

W okresie od dnia 2 lipca 2019 roku do dnia 7 października 2019 roku była zatrudniona u płatnika (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W., na podstawie umowy agencyjnej.

W ramach przedmiotowego zatrudnienia w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Ubezpieczona stała się niezdolna do pracy dnia 26 września 2019 roku i przebywała nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim do dnia 6 listopada 2019 roku.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawczyni podlegało uwzględnieniu, w zakresie prawa do zasiłku chorobowego począwszy od dnia 8 października 2019 roku.

Sąd I instancji przytoczył treść art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 645 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą zasiłkową. Następnie wskazał, że na mocy art. 7 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała:

- 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego;
- 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w' razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

W ocenie Sądu Rejonowego świadczenie przewidziane w art. 7 ma charakter wyjątkowy. Stosownie do treści art. 13 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy:

- 1) ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 2) kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby;
- 3) nie nabyła prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1;

4) jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;

5) podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczenie to ustało po wyczerpaniu prawa do zasiłku chorobowego.

Sąd Rejonowy ocenił, że przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej pozbawia prawa do zasiłku chorobowego jedynie za taki okres po ustaniu zatrudnienia, w którym dana osoba kontynuuje lub podejmuje wykonywanie działalności stanowiącej tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, albo zapewniającej prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby, ale nie okres po ustaniu zatrudnienia, w którym nie występują okoliczności przewidziane w punkcie 2 tego przepisu. Wynika z tego, że odwołująca nie miała prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia, dlatego że w świetle prawa kontynuowała działalność zarobkową po ustaniu zatrudnienia do dnia 7 października 2019 roku, ale prawo to „odzyskała” od dnia 8 października 2019 roku, kiedy zaprzestała kontynuacji działalności zarobkowej i nadal spełniała przesłanki do realizacji prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Niezdolność do pracy A. P. powstała w czasie trwania tytułu ubezpieczenia i była nie przerwana do dnia 6 listopada 2019 roku, a w stosunku do odwołującej nie występowały żadne negatywne przesłanki warunkujące utratę prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia, w szczególności od dnia 8 października 2019 roku do dnia 6 listopada 2019 roku.

Bezspornym zdaniem Sądu meriti w sprawie jest, że obowiązkowe pracownicze ubezpieczenie A. P. ustało z końcem 30 września 2019 roku, to jest o godzinie 24:00. Natomiast powstanie tytułu dalszego podlegania ubezpieczeniu chorobowemu w związku z równoczesnym kontynuowaniem umowy agencyjnej obowiązującej do dnia 7 października 2019 roku wymagało uwzględnienia, że dnia 26 września 2019 roku A. P. stała się niezdolna do pracy, a stan ten sprawił że nie miała możliwości zgłoszenia się (przystąpienia) do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu wykonywania równoczesnej umowy zlecenia w okresie już trwającej niezdolności do pracy bezpośrednio po ustaniu pracowniczego ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie Sądu Rejonowego orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie przyjmuje że zasiłek chorobowy po ustaniu określonego tytułu ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje tylko za te okresy orzeczonej niezdolności do pracy, w których została podjęta lub faktycznie kontynuowana działalność zarobkowa stanowiąca kolejny lub nowy tytuł podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, co nie dotyczy innych okresów zasiłkowych, w których taka działalność nie była wykonywana. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 roku I UK 249/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 152, z dnia 4 czerwca 2012 roku, I UK 13/12, LEX nr 1218583 oraz wyrok z dnia 4 października 2018 roku, III UZP 5/18, LEX 2557180). W przedmiotowej sprawie zdaniem tego Sądu oznacza to, że skarżąca nie powinna być pozbawiona świadczeń chorobowych za cały okres po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczenia chorobowego, to jest za okresy orzeczonej niezdolności do pracy, w którym jako osoba uprawniona do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia nie uzyskiwała żadnych lub uzyskała dochody poniżej progu najniższego wynagrodzenia za pracę.

Umowa zlecenia skarżącej z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. ustała dnia 7 października 2019 roku. W związku z powyższym w ocenie Sądu Rejonowego należało uznać, że od dnia 8 października 2019 roku skarżąca nie prowadziła działalności zarobkowej.

Sąd, na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego od dnia 8 października 2019 roku do dnia 6 listopada 2019 roku, oddając odwołanie na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. za okres od dnia 1 października 2019 roku do dnia 7 października 2019 roku, kiedy wnioskodawca prowadziła działalność zarobkową.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył organ rentowy, zaskarżając powyższy wyrok w części, tj. w zakresie pkt 1.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia pomimo posiadania innego tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Apelujący wskazał, że nie podziela oceny prawnej dokonanej przez Sąd Rejonowy. Istniejący między wnioskodawczynią a jej pracodawcą stosunek prawny w postaci umowy zlecenia po ustaniu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego z tytułu stosunku pracy stanowi działalność zarobkową w rozumieniu przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Kontynuacja umowy zlecenia po rozwiązaniu stosunku pracy stanowi zatem negatywną przesłankę przysługiwania zasiłku chorobowego za okres po ustaniu stosunku pracy, jako tytułu ubezpieczenia chorobowego, o której mowa w cytowanym art. 13 ust. 1 pkt 2. Treść tego przepisu nie daje podstaw do przyjęcia, że kontynuowanie działalności zarobkowej będącej tytułem do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, pozbawia osobę zainteresowaną zasiłku chorobowego tylko za okres, w ciągu którego aktualizuje się przesłanka opisana w tym przepisie.

Wobec powyższego organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania w całości.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 645 z późn. zm.), zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Oznacza to, że przyczyną wyłączającą prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest kontynuowanie lub podjęcie działalności zarobkowej, ale tylko takiej działalności zarobkowej, która stanowi tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. W związku z tym, jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zarobkowej, to - zależnie od jej rodzaju - stanowi to tytuł do objęcia ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (zachorowanie) będzie już pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczenia, a prawo do zasiłku przewidzianego w art. 7 ustawy zasiłkowej, jako "słabsze" od prawa do innych świadczeń, mających tytuł zakotwiczony w ubezpieczeniu, odpadnie wobec braku potrzeby wprowadzenia tej szczególnej ochrony (por. uchwała SN z dnia 30 sierpnia 2001 roku, III ZP 11/01, OSNP 2002, nr 1, poz. 18; Biul. SN 2001, nr 8, s. 3; OSNP-wkł. 2001, nr 20, poz. 2, Prok. i Pr. 2002, nr 1, s. 44; Wokanda 2002, nr 2, s. 17; OSP 2002, z. 12, poz. 151). W tej sytuacji nie ma wątpliwości, iż wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis wskazanej regulacji prawnej, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów. Zatem prawo do zasiłku jest wyłączone, gdy osoba niezdolna do pracy ma inne źródło dochodu.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 28 maja 2013 r. (I UK 626/12, LEX nr 1408145), zgodnie z którym kontynuacja umowy zlecenia po rozwiązaniu stosunku pracy stanowi zatem negatywną przesłankę przysługiwania zasiłku chorobowego za okres po ustaniu stosunku pracy jako tytułu ubezpieczenia chorobowego, o której mowa w cytowanym art. 13 ust. 1 pkt 2.

W świetle powyższego niewątpliwie istniejący między wnioskodawczynią a jej pracodawcą stosunek prawny w postaci umowy agencyjnej do dnia 7 października 2019 roku po ustaniu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego z tytułu stosunku pracy stanowi działalność zarobkową w rozumieniu przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego treść art. 13 ww. ustawy nie daje jednak - wbrew stanowisku Sądu Rejonowego - podstaw do przyjęcia, że kontynuowanie działalności zarobkowej, o której mowa w tym przepisie, będącej tytułem do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, pozbawia osobę zainteresowaną zasiłku chorobowego tylko za okres, w ciągu którego aktualizuje się przesłanka opisana w art. 13 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Zdaniem Sądu Okręgowego cytowany art. 13 ust. 1 pkt 2 powinien być interpretowany jedynie w ten sposób, że wskutek kontynuowania działalności będącej tytułem do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym przez osobę uprawnioną do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego w okolicznościach opisanych w art. 7 ustawy, zasiłek chorobowy nie przysługuje za cały okres niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia, bez względu na czas trwania negatywnej przesłanki.

Mając powyższe na uwadze, uznać należało, że ubezpieczonej nie przysługiwał zasiłek chorobowy w okresie przypadającym po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego ze stosunku pracy, czyli od dnia 1 października 2019 r., ponieważ w dacie tej potencjalnie dysponowała tytułem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego (w oparciu o umowę agencyjną). Wykonywanie umowy agencyjnej daje bowiem podstawę do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Nie ma przy tym znaczenia, że ubezpieczona nie złożyła wniosku o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu umowy agencyjnej. Znaczenie w tym przypadku ma bowiem jedynie istnienie po stronie ubezpieczonej prawnie zagwarantowanej możliwości wystąpienia z takim wnioskiem.

Sąd Rejonowy, orzekając w niniejszej sprawie, powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2018 r., sygn. III UZP 5/18 (LEX nr 2557180), zgodnie z którym kontynuowanie działalności zarobkowej będącej tytułem do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, pozbawia osobę zainteresowaną zasiłku chorobowego tylko za okres, w ciągu którego aktualizuje się przesłanka opisana w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy. W ślad za stanowiskiem apelującego zauważyć należy, że wyrok ten zapadł w konkretnym stanie faktycznym, znacznie odbiegającym od realiów przedmiotowej sprawy. Natomiast z omawianego wyroku wynika, że kontynuowanie umowy zlecenia po ustaniu stosunku pracy oznacza na ogół podjęcie lub kontynuowanie działalności zarobkowej stanowiącej nowy lub kolejny tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym a zatem co do zasady stanowi negatywną przesłankę przysługiwania prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu poprzedniego (pracowniczego) tytułu ubezpieczenia chorobowego (art. 13 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy). Jednakże w konkretnym stanie faktycznym Sąd Najwyższy uwzględnił szczególne okoliczności, które wynikły z poddania się bezprawnemu żądaniu zleceniodawcy.

W niniejszej sprawie nie sposób dopatrzeć się żadnych szczególnych okoliczności, mogących skutkować orzecznictwem odstępstwem od zasady skonstruowanej normą cytowanego art. 13 ust. 1 pkt 2.

Podobnie bez znaczenia dla oceny prawnej przedmiotowej sprawy mają powołane przez Sąd Rejonowy wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 249/07 (OSNP 2009 nr 11-12, poz. 152) oraz z dnia 4 czerwca 2012 r., I UK 13/12 (LEX nr 1218583).

Po pierwsze Sąd nie jest związany w jakiegokolwiek sprawie charakteryzującej się konkretnym, indywidualnym stanem faktycznym rozstrzygnięciami zawartymi w tych wyrokach. Nadto wskazać trzeba, że w wyroku z dnia 25 lutego 2008 r. SN stwierdził, że utrata prawa do zasiłku chorobowego w okresie ubezpieczenia nie powinna dotyczyć całego okresu niezdolności do pracy, lecz tylko tego, w którym została podjęta praca. Z uzasadnienia tegoż wyroku wynika, że dotyczy on interpretacji art. 17 ust. 1 cytowanej ustawy traktującego o utracie prawa do zasiłku chorobowego w przypadku wykonywania w okresie orzeczonej niezdolności do pracy zarobkowej, a nie omawianego art. 13 ust. 1 pkt 2, w którym jest mowa o działalności zarobkowej (pojęciu znacznie szerszym niż praca zarobkowa).

Mając na uwadze utrwaloną linię orzecniczą SN w zakresie różnicy pomiędzy pracą zarobkową a działalnością zarobkową (która trwa przeważnie dłużej niż okazjonalna lub konkretna praca zarobkowa) stwierdzić należy, że wykładnia prawa przyjęta w wyroku z 25 lutego 2008 r. zdecydowanie odbiega od realiów niniejszej sprawy.

Inaczej rzecz ujmując, każdy przejaw zachowania człowieka, który przynosi przychód (działalność zarobkowa), jest wystarczającym powodem do pozbawienia prawa do zasiłku po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Nadto przepis art. 17 ustawy utratę prawa do zasiłku chorobowego odnosi do okresu zwolnienia wynikającego z orzeczenia lekarskiego o zwolnieniu od pracy, natomiast według regulacji z art. 13 ustawy zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a więc nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień, tak jak w przepisie art. 17. Natomiast drugi z wyroków, tj. wyrok z dnia 4 czerwca 2012 r. został wydany na kanwie art. 13 ust. 1 pkt 2. Jednakże dotyczy on interpretacji tego przepisu w kontekście kontynuacji działalności zarobkowej w postaci faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej na gruncie utrwalonego orzecznictwa SN dotyczącego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (zwłaszcza kwestii obalenia domniemania wynikającego z zarejestrowania działalności celem wykazania, iż faktycznie działalności gospodarczej nie prowadzono). Żaden z tych wyroków nie przystaje do niniejszej sprawy.

Znamiennym jest także w świetle jednolitego orzecznictwa SN, co podkreślał również Sąd Rejonowy, wyjątkowy charakter prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że Sąd Rejonowy naruszył przepis art.13 ust.1 pkt 2 cytowanej ustawy, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku w punkcie pierwszym i oddaleniem odwołania zgodnie z treścią art. 386 § 1 k.p.c.

K.W.